

GALION.

Scrophulariz uires.

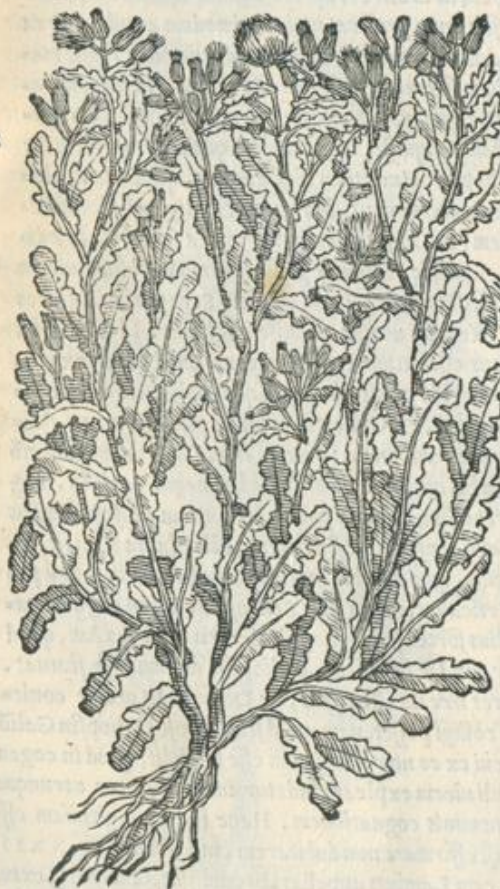
Nomina.

Galij confideratio.

Galij uires ex Galeno.

Nomina.

lisset album, quod habet in medio folio, ad sacros ignes, & foliorum reliquum cum uniuersa planta, addita mica salis, ad contusa, incussa, ad ambusta, strumas, tumores, podagras, & uulnera. Quibus sane Plinij placitis decernere cogimur, primam, quam Vrticam foetidam diximus, esse Galiopsin: alteram uero Plinij Lamium. Sed si sustinere uelimus hanc secundam esse ueram Galiopsin, dicere nobis liceat, Plinium non cognouisse Galiopsin, neque id forte temere diceretur, quod in multis alijs Plinius euidenter errasse deprehendatur. Ceterum quamuis ex rationibus superius adductis perspicuum, ni fallor, factum sit, SCROPHULARIAM non esse Galiopsin; ea tamen uiribus pollet non contemnendis. namque eius radix strumas, & haemorrhoidas sanat. In quem usum radix effoditur autumnali tempore, & repurgata tunditur cum recenti butyro, operculatoque; sicili in uliginoso loco reponitur, ubi dimittitur per quindecim dies. Deinde lento igne butyrum illud liquefit, & percolatum asseruatur. quo praedicti morbi utilissime illinuntur. Planta, quae Graece γαλιόψις, Latine item Galiopsis, Vrtica laeue, et Vrtica foetida nominatur: Italicè, Ortica foetida: Hispanicè, Ortiga muerta.

Γαλιον. GALION. CAP. XCII.

GALION nomen ex eo trahit, quod in contrahendo lacte, coaguli uicem impleat. ramulum, foliumque; habet aparinae simillimum, rectum: florem in cacumine luteum, tenuem, densum, copiosum, odoratum. Flos igni ambustis illinitur, & sanguinis profluuia sistit. Cerato rosaceo galion admiscetur, insolatum usquedum albescat, & sic lasitudines reficit. Radix uenerem concitat. Nascitur in palustribus.

GALIVM ubique copiose nascitur prope sepes, & secus uias, folijs aparinae minoribus: flore tenui, spicato, partim luteo, partim albo. Verum non propterea omnibus nota est uis, quam coagulandi lactis habet: nam si ea pastoribus innotuisset, non minus apud eos huius herbae inualuisset usus, quam cinaerae apud Hetruscos: qui eius flore, ut dulcius suauiorque; caseus euadat, tum ouillum, tum etiam caprinum lac cogunt, ac spissant. Galio uires reddidit Galenus lib. vi. simplicium medicamentorum, sic inquit. Galium inde adeo nomen sortitum est suum, quod lac coagulet. Ad simile autem est aparinae, facultatem obtinens exiccatoriam, & subacrem. Flos eius sanguinis profluuijs competere uidetur, & combustis mederi. Est autem boni odoris, & coloris lutei. Huius herbae nomen Graecum γαλιον: Latinum, Galium: Italicum, Galio: Germanicum, Vnser fr auuen, Vuegstro: Hispanicum, Coata leche yerua: Gallicum, Petit muguet.

Ἡγίγρον. SENECIO. CAP. XCIII.

SENECIO cauliculo est cubitali, subrubro: folijs continuis, per extremitates erucæ modo diuisis, sed minoribus multo: luteis floribus, qui celeriter disiecti vaneunt in pappos. Nomen uero sibi uendicauit, quoniam flores capillorum ritu canescant. radice superuacua. Nascitur maxime in macerijs, & circum oppida. Folia cum floribus refrigerant: quare illita cum uini modico, uel per sese, testium & fedis inflammationes sanant: quin & ex manna thuris medentur, cum reliquis uulneribus, tum ijs quae nerui acceperunt. Illi per se cum aceto pappi, idem munus praestant: uerum recentes epoti, strangulant. Totus caulis, si coctus in passo potui detur, stomachi dolores à bili contractos perfanat.

SENECIO

SENECIO, quæ Græcè Erigeron dicitur, aliquibus vulgò Cardoncello, alijs uerò Spelliciosa uocatur. Planta est uulgaris notitiæ. Cauliculis exit (ut Dioscorides inquit) subrubentibus: folijs laciniatis, cruce æmulis, minoribus tamen, & asperioribus: floribus luteis, qui debiscetes in pappos abeunt. Nascitur pasum, adeò ut etiam super urbium moenia, & in parietinis proueniat. Hanc herbam Otho Brunfelsius esse Verbenacam supinam magno & aperto errore existimauit. Senecionis quàm breuem mentionem fecit Galenus lib. vi. simplicium medicamentorum, eius tantum facultatem referens his uerbis. Erigeron, siue Senecio facultatem mistam obtinet, simul refrigeratoriam, & modicè digerentem. Herba hæc Græcis ἔριγγων dicitur: Latinis, Erigerum, & Senecio: Italis, Cardoncello: Germanis, Creutz uurtz: Hispanis, Bon uaron: Gallis, Senesson.

Senecionis cōsideratio.
Brunfelsij error.
Senecionis facult. ex Gal.
Nomina.

10 Θάλικτρον. THALICTRUM. CAP. XCIII.

THALICTRON folia coriandri habet, pinguiora paulò: caulem rutæ crassitudine, in quo folia. Quæ trita illitu antiqua ulcera ad cicatricem perducunt. Nascitur maximè in campestribus.

THALICTRON, si Ruellio credimus, herbarij in Gallia Argentinam appellant, quòd argenteo micet coloratu, cæteris notis Thalictri picuræ adstipulantibus. Hæc (ut ipse scribit) inuenitur ubique, sæpe in campestribus, & macerijis. Verùm cum mihi hæcenus non contigerit eam herbam uidere, idcirco Ruellij sententiam non ausim probare, neque etiam refellere. Thalictron Thaliatron nominat Galenus lib. vi. simplicium medicamentorum, ubi de eius uiribus in hunc modum differit. Thaliatron folia habet coriandro similia, caulem crassitudine rutæ. Vis ei inest exiccatoria citra morsum: itaque ulcera inueterata ad cicatricem perducit. Quod Græci θάλικτρον, Latini item Thalictrum, & Thaliatron appellant.

Thalictri cōsideratio.
Vires ex Galeno.
Nomina.

Βρυον θαλάσσιον. MUSCVS MARINVS. CAP. XCIIII.

MARINVS muscus nascitur in scopulis, testaceisq; haud procul à mari, gracilis, capillaceus, caulis expers. Præcipua ei spissandi uis, & collectiones cohibendi, & podagras, quas refrigerare opus sit.

NON possum eorum non probare sententiam, qui dicunt Muscum marinum eam capillaceam esse plantam, quam officinæ Corallinam appellant. Hanc circumforanei in puluerem contritam in plateis uendunt ad puerorum uermes necandos. mirisq; laudibus efferunt. Qua in re nimirum cæteris præstat medicamenti: siquidem non modò interficit lumbricos, sed eos quoque eadè die expellit, magna sæpe cum astantium admiratione, quòd quandoque uisus sit puer, qui ex assumpta huius pulueris drachma centum uermes excreuerit. Crediderim itaque Corallinam hanc esse Muscum marinum, quod certo sciam, eam ab ijs reperiri, qui corallia expiscantur, corallijs, sicuti etiam scopulis, & piscium testis inherentem, eo sanè modo, quo arboreus muscus arboribus ipsis innascitur. Is utique cæteris præfertur, qui corallijs adnascitur, unde ei nomen. Probatu secundo loco, qui saxi adheret, colore rubicundo: cinereus uerò improbatu. Sed marinum muscum hac pollere facultate non nouere ueteres: quandoquidem nusquam apud ipsos legerim marino musco inter ancorum uermes necari. Musci marini historiam (longè tamen ab ea diuersam, quam paucis perstrinxit Dioscorides) prosecutus est Plinius lib.

Musci marini cōsider.
Corallina.

XXVII. cap. VIII. his uerbis. Bryon marina herba sine dubitatione lactucæ folijs similis, rugosa ueluti contracta, sine caule ab ima radice exeuntibus folijs. Nascitur in scopulis maximè, testisq; terra comprehensis. Præcipua siccandi ei spissandiq; uis, & collectiones omnes inflammationesq; cohibendi, præcipuè podagræ, & quicquid refrigerare opus sit. hæc Plinius. Ex quibus nimirum uerbis liquido constat ipsum errasse in historia Musci marini, quòd hunc perperam fecerit folijs lactucæ similem. Cæterum Musci marini meminit Galenus lib. vi. simplicium medicamentorum, sic inquiens. Muscus marinus compositus est ex terrena, & aquæ essentia, utraq; frigida. Siquidem & gustum adstringit, & calidis quibusuis illitus, ea euidenter refrigerat, & adiuuat. Id Græcis βρυον θαλάσσιον quod Latinis Muscus marinus uocatur: Tabaleb, siue Thabel Arabibus, quibus tamen muscus is cum lente palustri, confunditur: Italis ac officinis, Corallina: Germanis, Meermissz, seu Mermoesz: Hispanis, Malhorquiana yerua: Gallis, Coralline.

Musci marini uires ex Gal.
Nomina.

E' PHVCI marini generibus, quoddam latum, & alterum sublongius, & rubens: tertium candidum, nascens in Creta, floridum ualde, quod nulla corruptionis labe polluitur. Omnia uim habent refrigeratoriam, non podagræ modò, sed etiam inflammationibus, in cataplasmatibus efficaciter utilem: uerùm ijs uti humidis conuenit, priusquàm exarescant. Nicander puniceum aduersus serpentes dedit. Hoc fucò quidam putant mulieres suum colorem mentiri, cùm tamen sit radícula eiusdem nominis, qua sese fucant.

Fuci marini hist. ex Plin. DE FVCO marino locutus est Plinius libro XIII. cap. XXIII. ubi ita scriptum reliquit. Nascuntur in mari frutices, arboresq; minores in nostro. Rubrum enim, & totius orientis Oceanus refertus est syluis. Nō habet lingua alia nomen quod Græci uocant phycos, quoniam alga herbarum magis uocabulum intelligitur: hic autē est frutex. Et lib. XXVI. cap. X. Tria, inquit, Phyci thalassij, id est, Fuci marini genera, latum, & alterum longius, quod antenus rubens: tertium crispis folijs, quo in Creta uestes tinguntur. haftenus Plinius. Ceterum cion Fuci genera mihi planē incomperta sint, quid de ijs dicam non habeo. Non tamen deest suspicio, quin Fucus marinus si alga non est, in eius saltem genere recenseri possit et debeat: nam Theodorus in Theophrasto non aliter Fucum marinū interpretatur, quàm algæ nomine. Adde quòd & Plinius alijs in locis Fucum marinum algam maris aliquando uocauit, ut etiam adnotauit Marcellus. Sed non ob hoc existimauerim, Fucum marinum eam uulgarem esse algam, in qua Veneti uasa uitrea recondunt, ne inter uehendū collidantur, & confringantur. Quòd præterea Fucus marinus alga esse possit, illud argumento sit, quòd nullum aliud, quod sciam, apud Latinos nomen inuenerit. Algæ species est, quæ Vlua dicitur, hoc tantum inter se differentes, quòd hæc palustris, lacustris, fluuiatilisq; sit: illa uerò tantum in mari proueniat. Quòd discrimen illo uulgari uersiculo indicatur.

Alga uenit pelago, sed nascitur ulua palude.

Vnde etiam Virgilius libro sexto Aeneidis ita cecinit.

Tandem trans fluuium incolumes, uatemq; uirumq;

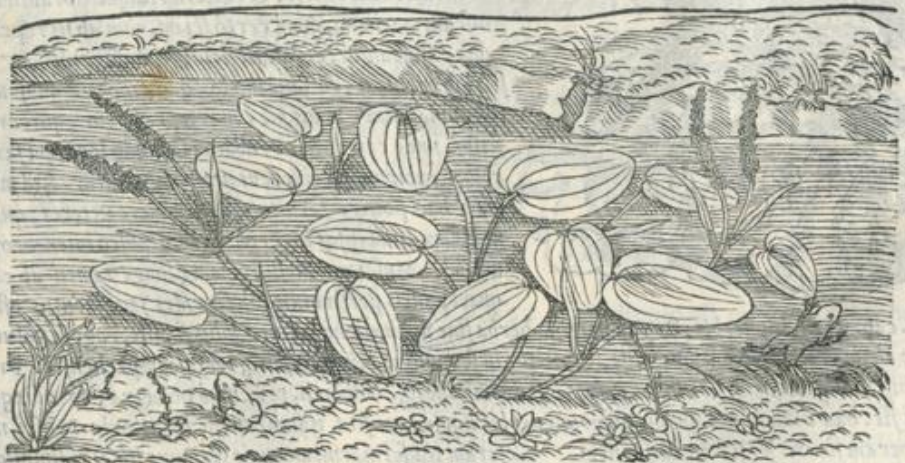
Infirmi limo, glaucæq; exponit in ulua.

Limosq; lacu per noctem obscurus in ulua. Delitui.

Et libro secundo eiusdem.

Fuci marini vires ex Gal. Nomina. Fuci marini mentionem fecit Galenus lib. VIII. simplicium medicamentorum, his uerbis. Phycos humens etiã num, & uires ex mari exemptus desecat, & refrigerat ordine secundo: habet enim quiddam modicè acerbum. Nominatur Græcis Φύκος θαλάσσιος: Latinis, Phucus seu Fucus marinus: Italis, Phuco marino.

POTAMOGETON, folium betæ simile, hirsutum, paululum supereminens extra aquam. Refrigerat, & inspissat: pruriginibus utile, & contra ueterum ulcerum nomas. Nomen ex eo inditū est, quòd palustribus, & aquosis enascatur.

POTAMOGETON lacubus, & paludibus innasci amat, ubi folijs betæ proximis, super aquam expansis in compluribus locis emicare inuenitur. Hanc herbam nos sæpe uidimus, & legimus, priuatim in lacubus quibusdam in Ananiensium agro, quam ibi unã cum nymphæa aquis supernatantem deprehendimus. Potamogeton, ut testatur Galenus lib. VIII. simplicium medicamentorum, adstringit, & refrigerat similiter polygono, sed essentia eius crassior, quàm polygonon est. Huic herbe nomen Græcum ποταμογέτον, Latinum similiter Potamogetum: Italis, Potamogeto: Germanis, Sechalden, kraut, & Sam kraut.

Στρατιώτης

Στρατιώτης. STRATIOTES. CAP. XCVII.

STRATIOTES in aquis nascens, iisdem supernatat, & sine radice uiuit: unde cognomentum traxit. Herba semper uiuo similis, ni maiora haberet folia. Quæ refrigerant: sanguinem, qui defluit à renibus, pota sistunt: vulnera, quæ inflammationem minantur, intumescere non sinunt: ignibus sacris, & tumoribus ex aceto illinuntur.

NON EST profectò quòd miremur, si Stratiotes in Italia non prouenit. Quàdoquidem ea, ut lib. XXIII. cap. XVIII. Plinius testatum reliquit, est in Aegypto tantum, & inundatione Nili nascitur, aizoò similis, ni mator haberet folia. Vocatur Græcis Στρατιώτης ενυδρος: Latinis, Stratiotes aquaticus.

Nomina.

Στρατιώτης χιλιοφύλλος. STRATIOTES MILLEFOLIUM. CAP. XCVIII.

STRATIOTES millefolium exiguus frutex, palmi altitudine, aut amplius assurgit: folijs auium pulli pennas imitantibus, breui admodum, dissectoq; foliorum exortu. Folia syluestre cuminum simulant, præsertim breuitate, atque scabritia, breuiora paulò: densiore umbella, & pleniore. Surculos in cacumine gerit exiguos, & capitula in modum anethi: flores paruos, & candidos. Nascitur in asperis agris, præcipuè circa semitas. Eximij vsus ad ulcera vetera, recentiaque, profluentem sanguinem, & fistulas.

MILLEFOLIUM MAIUS.

MILLEFOLIUM MINUS.

STRATIOTES in hunc usque diem Millefolij cognomen retinet. Planta est officinis notissima, in incultis proueniens, in pratis, & circa semitas, lignosis caulibus, dodrante maioribus, pluribus ab una radice prodeuntibus, quibus folia insunt auium nouellæ pennis similia, syluestriq; cumino æmula. Flores eius densiore umbella sustinentur; candidi, et si nonnunquam in purpura rubescant. Ex his utique notis palàm est, communis usus Millefolium nil aliud dici posse, quàm Stratiotes, de quo hic agitur, non autem, ut Brasauolus existimat, Myriophyllum infra à Dioscoride descriptum. Siquidem Myriophyllum caulibus est tener, singularis, unica nixus radice: folijs plurimis, leuibus, fœniculo similibus. Quæ sanè omnia, ni fallor, apertissime ostendunt, Brasauolum hac in re hallucinatum esse. Millefolij genus quoddam nascitur in Goritiensi agro Saluatino monte prope sacellum diuæ Mariæ uirginis, eo tantum saxoso

Stratiote mil-
lefoliæ confi-
deratio.

saxoso

VERBASCUM PRIMVM.

Stratiotæ uires ex Gal.

Nomina.

saxoso tractu, quo ad Sontium fluium descenditur. Id quoniam aliud præstat magnitudine, ut eius effigies, quam hic damus, aperte ostendit; ideo nobis iure liceat ipsum nominare Millefolium maius. Stratioten hunc, & superiorem perstrinxit Galenus libro VIII. simplicium medicamentorum, ubi de utriusque uiribus ita differit. Stratiotes aquaticus quidem humida, & frigida facultate est: terrestris uero nonnihil habet adstrictionis: proinde sanæ, & ulcera glutinare potest, & ulceribus esse utilis. Sunt qui eo & ad sanguinis eruptiones utantur, & ad fistulas. Herba, que Græcis στρατιώτης χιλιόφυλλος, Latinis Stratiotes millefolium appellatur: Italis, Stratiote millefoglio: Germanis, Garben: Hispanis, Milhojas: yerna: Gallis, Millefucille.

Φλόμος. VERBASCUM. CAP. XCIX.

VERBASCUM differentias summas habet duas, hoc nigrum, illud album: in quo mas, & fœmina intelligitur. Fœminæ igitur folia sunt brassicæ, pilosiora multo, & latiora, candida: caulis albus, cubitalis, aut amplior, subhirsutus: flores albi, aut ex luteo pallefcentes: semen nigrum: radix longa, gustu acerba, crassitudine digiti. nascitur in campestribus. Verbascum, qui mas appellatur, oblongius, albis folijs, & angustioribus, tenuiori caule. Sed nigrum prorsus albo simile esset, nisi nigriore, latioreque constaret folio. Syluestre folia fert saluix: altas uirgas, & lignosas, & circa eas ramulos, quales marrubiû: flores luteos, auri æmulos. Sunt & phlomidæ duæ, hirsutæ, rotundis folijs, humiles. Tertia lychnitis appellatur, ab alijs autem thryallis, folijs ternis, aut quaternis, uel paulò pluribus, hirsutis, crassis,

VERBASCUM SECVNDVM.

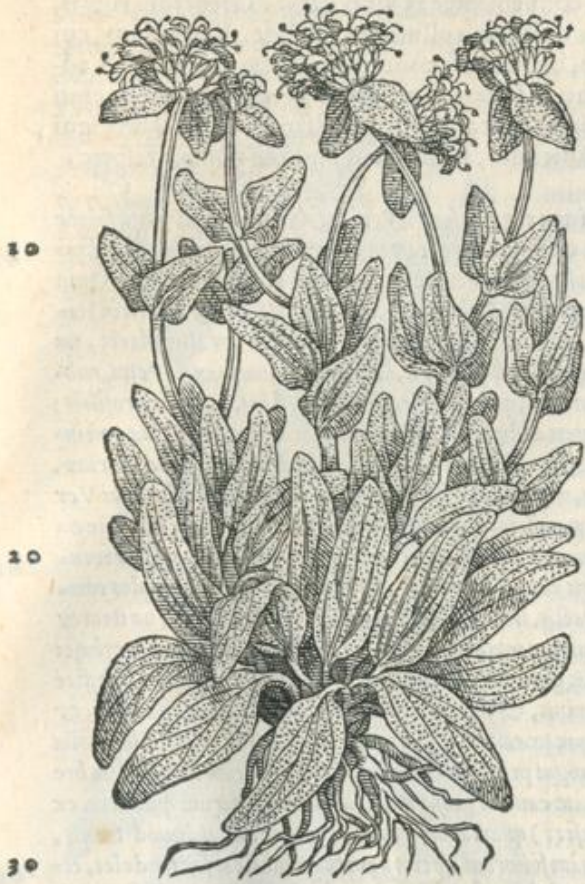
VERBASCUM TERTIVM.

pinguibusque:

VERBASCUM SYLVESTRE.

VERBASCUM LYCHNITIS.

PRIMVLA VERIS.

PRIMVLA VERIS ALTERA.

pinguibusque: apta ad lucernarum lumina. Radix priorum duarum adstringit: quare quod magnitudine ludicrum talum æquet, in alui profluuiio, conuenienter ex vino datur. Decoctum ruptis, conuulsis, fractis, antiquæ tussi auxiliatur: dentium dolore collutione mitigat. Verbascum, cui flos aureus, capillos tingit, & quocumque abijciatur, blattas in se contrahit. Cocta in aqua folia aduersus tumores, & oculorum inflammationes illinuntur: syderatis ulceribus ex uino, & melle, cum aceto autem vulneribus medentur: cōtra scorpionū iētus sunt auxilio. Syluestris folia ambustis igni sunt cataplasmata. Aiunt in folijs eius, quam fœminā dicimus, aridos ficus omnino non putrescere.

Verbasci genera, & consideratio.

Ruellij, & Fuchsij opinio reprobata.

Verbasci uires quædam.

Blattariæ historia, & uires.

Verbasci genera, & uires ex Galeno.

Nomina.

PRIMA Verbasci genera, domestica scilicet duo, nulli non cognita sunt. Veriam syluestre, quod folijs saluie similibus, aureisq; floribus prouenit, non omnibus sanè notum existimo. Viret tamen hodie Patauij in nobilissimo simplicium horto, quem ad commune studiosorum commodum Illustrissimus Venetorum Senatus construi curauit. Quin nec fortasse Lychnitum, cuius etiam figuram hic damus, nouere multi. Reliqua uerò, qui mihi demonstrauerit in Italia, hæc nusquam reperi neminem. Et quanuis sint, qui putent, ut Ruellio, Fuchso, & recentiorum alijs placet, eas uulgaris notitiæ plantas, quæ quibusdam Brachæ cuculi, officinis Primulæ ueris, Germanis clauces sancti Petri, nonnullis uerò herbæ paralytis appellantur, esse Dioscoridis Phlomidis, quæ hirsuta, rotundisq; folijs, humiles profliuit; eorum tamen sententiæ, licet eruditorum uirorum, haudquaquam adstipulari possum. Siquidem plantis ijs folia non insunt hirsuta, nec etiam rotunda, sed alteri leuia, alteri uerò crispata, lactucæ, aut dispaci modo. Adde quod florum, quos hæc Phlomidum genera proferant, nusquam, quod sciam, meminit Dioscorides, neque è ueteribus alijs, qui Verbasci genera recensent. Id quod in herba paralyti, meo quidem iudicio, silentio inuoluendum non fuerat, cum hæc omnium prima suis aureis floribus emicet, uerq; nouum pronunciet: unde illi officinæ nomen imposuerunt. His recentiores uim efficacem tribuunt ad articulorum dolores. Radicis earum decoctum ad renum, & uesciæ calculos commendant. Succum quoque tum potum, tum exterius illitum fractis, luxatisq; ossibus uilem esse tradunt. Quo item ex floribus expresso utuntur mulieres ad erugandam faciem, eiusq; maculas detergendas. Sed ad legitima Verbasci genera redeamus. Hæc omnia in uniuersum, ut plurimis factis periculis constat, omnibus ferè sedis morbis mirificè subueniunt: adstringunt enim, & exiccant. Quamobrem seminis, & florum puluis, additis chamæmali floribus, & laticis resina, procidentem sedem suffitu cohibet, & tenasium præcipuè dysentericis tollit. Verbasci fœminæ folia inter lapides contusa, si equi claudicantis ex clauorum noxa ungui prius excanato imponantur, mirum dictu quam breui tempore is liber euadet. Radicis eiusdem succus, anteaquam caulem proferat, duarum drachmarum pondere ex Cretico uino haustus, in ipsa accessione hora (ut Arnaldus refert) quartanam fugat, cum hoc tamen, quod tribus, aut quatuor iteratis uicibus hauriatur. Succus tam florum, quam foliorum asperis uerrucis illitus, eas facit delet, et

BLATTARIA.

si Leubus nihil proficiat. Est & herba similis Verbasco, quæ BLATTARIA Plinio nominatur libro XXV. cap. IX. ubi eam ijs uerbis depingit. Est similis Verbasco herba, quæ sepe fallit pro ea capta, folijs minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo. Hæc abiecta blattas in se contrahit, ideoq; Romæ Blattariam uocant. hæc Plinius. Eundem uerò effectum Dioscorides illi Verbasci generi assignauit, quod floribus aureis descripsit. Quæ certe res facit, ut credam, quod non aberrarent ij, qui sibi animu inducerent, blattariam Plinij, & uerbascum illud Dioscoridis, cui flores insunt aurei, unam & eandem plantam esse. Porro Blattaria passim ferè nascitur: folijs oblongis, per ambitum serratis: floribus tertium Verbasci genus maximè æmulantibus. Quibus decidentibus circa caulem folliculi exoriuntur parui, lini instar, duriores tamen, ac leuiores, in quibus semen continetur. De hæc herba plures, quod inuenerim, facultates non produunt. Sed cum ea gustu amara deprehendatur, hinc certò colligere licet, quod eadem & aperire, & abstergere possit. Verbasci genera, & uires memoriæ tradidit Galenus lib. VIII. simplicium medicamentorum, ubi ita scribit. Verbascum, quoddam folijs album est, quoddam uerò nigrum. Et albi aliud quidem mas est, cuius folia angustiora: aliud fœmina, cuius maiora. Est præterea aliud Verbascum syluestre cognominatum, quod floribus constat aureis, & luteis. Sed & præter has species alia est, quam proprie phlomidæ, & thryallidæ nominant. Priorum itaq; duarum radix gustu acerba est, & fluxionis affectibus prodest: sed & ad dentium dolorem eam quidam colluunt. Attamen folia digerendi uim habent: sic & aliarum folia, & maximè eius, quæ aureos flores obtinet: qua etiam capillos rufant. Omnium enim folia desiccandi, & digerendi moderatè uim possident. Quæ planta Græcè Φλόμος, Verbascum Latine dicitur: Italis, Verbasco, & uulgò Tasso barbasso: Germanis, Vulkraut: Hispanis, Verbasco: Gallis, Bouillon. Αΐδιωΐς

AETHIOPIS folia habet verbasco similia, perquam hirsuta, densa; in orbem circa radicem imam redacta: caulem quadrangulum, † scabrum, similem apiastro, aut arctio, multis concavū alis: semen erui magnitudine, geminum, in uno conceptaculo: radices ab eodem cespite numerosas, longas, plenas, glutinosas gustu: quæ siccæ nigrescunt, duranturque, ut cornua possint uideri. Plurima nascitur in Ida monte Troadis, & in Messenia. Auxiliatur purulentis excreationibus, ischiadicis, pleuriticis, arteriæ scabritijs, decocta radix, & pota: quin & cum melle, eclegmatis uicem præbet.

TAMETSI iam pridem existimauerim, Aethiopidem herbam in Aethiopia, & Ida Troadis tantum nasci, quod eam inibi plurimam gigni testentur Dioscorides, et Plinius; hoc tamen an no legitima, nisi fallor, Aethiopsis ad me allata est Patavio ab erudito iuueni medico Ioanne Odorico Melchiorio Tridentino, quæ, nulla prorsus reclamante nota, Aethiopidem referre deprehendi, ut eius pictura, quam hic damus, pulchre demonstrat. Aethiopsis non reperio meminisse Galenum in simplicium medicamentorum censu. quanquam eam memoria prodidit Paulus lib. VII. ubi non plures de hac herba uires tradit, quam quæ Dioscoridi acceptæ referri possunt, cum ita scribat. Aethiopsis similia uerbasco habet folia. Radicis decoctum potum auxiliatur ischiadicis, pleuriticis, & sanguinem reijicientibus: arteriæ etiam asperitates cum melle lenit. Vt Græcis hæc planta αἰθιοπίς, ita etiam Latinis Aethiopsis nominatur: Italis, Ethiopide.

† Hoc loco in uulgatis Græcis codicibus legitur τῶν χυμῶν, hoc est, crassum. Quam uocem interpres Plinium forte, ut solet, secutus omisit. Sed cur nos eam non adiecerimus, fecit Oribasius, quem in hoc Plinio ad stipulari inuenimus.

Aethiopsis consider.

Aethiopsis uires ex Pau.

Nomina.

Ἀρτίον. ARCTION.

CAP. CI.

ARCTION, aliqui potius Arcturon uocant, similis est verbasco folijs, nisi quod hirsutiora, & rotundiora sunt: caule longo, molli: semine cumini, paruo: radice tenera, alba, dulci que. Decocta cum semine radix in uino, dentium dolorem mulcet, si contineatur ore decoctum: ambusta, perniones que fouentur eodem: bibitur aduersus coxendicum dolores, & stranguriam e uino.

CREDIDIT Ruellius, Arction eam esse plantam, quæ & secus uias, & in scrobium marginibus nascitur, quamq; officinarum uulgus Lappam minorem appellat. Sed Ruellius in hoc haud dubie, meo quidem iudicio, fallitur, neq; audiendus est. Siquidem, ut diligenter notas expendentibus perspicuum fiet, Lappa minor aliud profecto non est, quam xanthium inferius à Dioscoride representatum. Etenim Lappa minor folio uerbasco, eoq; hirsutiore non uisitur: neque caulem profert longum, & mollem: quin nec semen cumino simile, neque radicem teneram, ac dulcem. Ex quibus sanè notis repugnantibus Ruellij opinio euidentissime refellitur. Nullam equidem hætenus herbam reperi, ac uidi, quæ Arctium legitime referat. Huius meminit Galenus lib. VI. simplicium medicamentorum, ubi de eo ita scriptum reliquit. Arction illud, quod uerbasco est simile, radice tenera, candida, dulci: caule oblongo, & molli: semine cumino simili, facultatis est admodum tenuiū partium, & ob id exiccantis, extergentisq; tamen modice. Quam obrem radix, ac semen eius cocta cum uino, quadantenus dolores dentium mitigant. Porro ambusta, & chimeibla, non horum modo decoctum perfusum, sed & caules teneriores sanare possunt. Quod Ἀρτίον Græci, Arctium quoq; Latini dicunt: Itali, Arctio.

Arctii consideratio. Ruellij error.

Arctii uires ex Galeno.

Nomina.

Ἀρκεῖον. PERSONATA.

CAP. CII.

PERSONATA folia habet cucurbitæ, maiora tamen, hirsutiora, nigriora, & crassiora: caulem albicantem, quanquam & interdum uidua caule reperitur: radice intus candida, foris nigra. Hæc drachmæ unius pondere pota cum pineis nucibus, purulenta, & cruenta extusientibus auxiliatur: trita dolores à contorsionibus artuum contractos, illitu fedat. Folia utiliter antiquis ulceribus illinuntur.

PERSO=